

Lama to czy alpaka? – obce zwierzęta gospodarskie

Autor: mgr inż. Marta Iwaszkiewicz

Data: 30 stycznia 2021

Podobne czy zupełnie inne? Jak w Polsce zaaklimatyzował się gatunek rodem z Ameryki Południowej? Dlaczego od kilku lat hodowanie lam i alpак stało się tak popularne. Czy to aby na pewno takie „pluszowe zwierzaczki”, jak się nam wydaje?

Lamy i alpaki traktujemy jako zwierzęta przeżuwające choć tak naprawdę to pseudo-przeżuwacze. Mają bowiem żołądek tylko trzykomorowy, a nie czterokomorowy jak prawdziwe przeżuwacze. Podobieństwa jednak są znaczne – jeśli chodzi o budowę anatomiczną i fizjologię. Jeśli natomiast poruszymy kwestię charakteru... mamy sporo różnic i nawet zaryzykuję stwierdzenie – ekstremów.

Skąd pochodzą lamy i alpaki i jaką pełnią rolę pierwotnie

Zarówno lamy, jak i alpaki należą do zwierząt wielbłądowatych i pochodzą z Ameryki Południowej. Ich główne i pierwotne środowisko życia to góry Andy na wysokości ponad 3000 m n.p.m. Miejsce to charakteryzują raczej niskie temperatury, spadające do -25 °C w nocy i średnie za dnia (+18 °C), oraz niskie opady roczne występujące głównie w porze deszczowej. Te raczej surowe warunki ukształtowały proces życiowy lam i alpак, kierując ich rozrodem, szeregiem przystosowań, ale także ich przeznaczeniem, jakim jest zaspokojenie potrzeb lokalnej ludności. Mięso to cenny składnik białka, natomiast okrywa włosowa (skóry) to ważny element odzieżowy. Żywe zwierzęta są również wykorzystywane jako zwierzęta juczne (drobny transport).



Peryskop – dorosły samiec lamy w pełnej okrywie wełnistej

fot. Marta Iwaszkiewicz

Lamy i alpaki – czym się różnią

Na pierwszy rzut oka są tylko nieznaczne różnice zauważalne przez przypadkowe osoby. To przede wszystkim krótszy pysk u alpaka oraz ułożone szpiczasto uszy (u lam uszy mają kształt banana). Alpaki są też mniejsze. Ich masa ciała kształtuje się między 65 a 80 kg, tymczasem lamy osiągają nawet 150 kg. W związku z tym, iż u lam występuje aż 9 ras, a u alpaka tylko 2, również okrywa włosowa może się różnić. Okrywa włosowa lam i alpaka jest niezwykle lekka, a zarazem bardzo termoochronna. **Wełna alpaka jest o wiele wartościowsza od lamiej, gdyż włókna są cieńsze.** Obecnie mamy do czynienia z wieloma mieszankami lamio-alpaczymi stąd też wygląd tych zwierząt być może wieloraki, patrząc przez pryzmat umaszczenia i okrywy włosowej (od okrywy szerszej po wełnistą).



Samica lamy

fot. Marta Iwaszkiewicz

Udomowione czy jednak dzikie?

Uważa się, że lamy i alpaki zostały udomowione ok. 6000 lat temu. Najwięcej zwierząt znajdziemy na terenach Ameryki Południowej, Andów oraz Peru. W Australii w systemie pastwiskowym utrzymuje się ponad 200 tysięcy alpaka (dane za 2015 r.), a w Wielkiej Brytanii ich liczebność sięga już ponad 25 tys. sztuk. W Polsce ustalenie liczebności lam i alpaka nie jest łatwe, gdyż nie istnieją formy identyfikacji i rejestracji tych zwierząt. Od 2012 roku istnieje Polski Związek Hodowców Alpaka z siedzibą w Warszawie, który zrzesza [hodowców alpaka w Polsce](#), oraz Stowarzyszenie Hodowców Alpaka i Lam. Jednak w obu podmiotach prym wiodą alpaki i rzeczywiście alpaki to zwierzęta o wiele

prostsze do udomowienia i hodowli oraz wykorzystania pro- ludzkiego.



Samiec alpaki

fot. Marta Iwaszkiewicz

Lamy i alpaki – kilka faktów hodowlanych

Zwierzęta te żyją ok 20 lat, ale ich okres reprodukcyjny trwa między 2 a 12 rokiem życia. Samica rodzi zwykle jedno młode (ciąża bliźniacze należą do dużej rzadkości). Ciąża trwa 11 miesięcy, a nawet może zostać przeciągnięta o miesiąc przy niesprzyjających warunkach. Akt kopulacji polega na przymusowym poddaniu się samicy i indukowanej owulacji (tak jak u kotów). W czasie aktu „miłości” zwierzęta wydają z siebie **bardzo specyficzne lamie okrzyki, co zdecydowanie bardziej zauważalne jest u lam.**

Żywienie lam i alpak

Żywienie lam i alpak jest dość skomplikowane. Można zastosować dokładnie tę samą zasadę jak przy żywieniu innych przeżuwaczy w systemach ekstensywnych. Jedyny warunek to kontrola poziomu białka. Tego bowiem nie może być zbyt dużo. W systemach ekstensywnych, gdzie zwierzęta przebywają na pastwiskach w sezonie pastwiskowym, dostają siano i słomę w okresie dokarmiania, ryzyko przebiałkowania nie istnieje. Dobre wykorzystanie składników pokarmowych (lepsze o co najmniej 10% niż u owiec) to spuścizna po trudnych warunkach pierwotnego miejsca powstania i bytowania gatunku.

Choroby zwierząt

Największym do tej pory problemem są problemy diagnostyczne. Zwierzęta takie jak pseudo-przeżuwacze są dla wielu hodowców i weterynarzy nadal dosyć zagadkowe. Niemniej można powiedzieć, że z każdym dniem wiemy o nich coraz więcej. Głównymi problemami zdrowotnymi lam i alpaki są choroby pasożytnicze układu pokarmowego (kokcydioza, motyllica wątrobowa). Pasożyty zewnętrzne to głównie świerzbowce, jednak przy stałym dbaniu o okrywą włosową nie trzeba się tym na zbyt martwić.

Czy to aby na pewno „pluszowe zwierzaczki”?

Lamy i alpaki mają bardzo dobry wzrok, co pozwala na dobrą kontrolę terenu (np. pastwiska). Sprzyja temu oczywiście dosyć długa szyja. Są to zwierzęta odważne. Nie boją się psowatych, a wręcz je atakują. Atak lam i alpaki to stawanie dęba, kopanie przednimi kończynami oraz gryzienie. To ostatnie potrafi być bardzo nieprzyjemne w skutkach ze względu na podwójne kły umieszczone w górnej szczęce. Zadana rana najczęściej jest głęboka i jest to po prostu wyszarpane mięso. Do starć dochodzi między samcami w przypadku walki o samicę. Alpaki na ogół nie są agresywnymi zwierzętami, chyba że u jakiegoś zwierzęcia występuje tzw. syndrom wściekłej alpaki.



Lama z kilkudniowym potomkiem

fot. Marta Iwaszkiewicz

Sekret tkwi w charakterze

Większość ludzi kojarzy alpaki i lamy z przyjemnymi puszystymi zwierzątkami, z którymi można chodzić na spacer, można się przytulać do ich mięciutkiej wełny, patrzeć w te ich przepiękne duże oczęta i upajać się ich towarzystwem. Rzeczywiście alpaki przyzwyczajone do takiego rodzaju kontaktu z człowiekiem pozwalają na taki rodzaj kontaktu. Jednak należy zawsze pamiętać, że to zwierzęta i mogą mieć odmienne od nas podejście do sytuacji. **Lamy nie są tak dobrze ułożone przez człowieka.** U zwierząt utrzymywanych w większych stadach towarowych będzie nadal dominował instynkt samozachowawczy.

Nauka behawioru ciągle trwa

Są to zwierzęta niesamowicie charakterne, a tempo zmienności nastroju potrafi być naprawdę wartkie. W jednej chwili sielanka zmienia się w agresję, by po chwili powrócić do łagodności, jak gdyby nigdy nic się nie stało. Potrafią być bardzo przyjacielskie, by za moment stać się wyrachowane i wyniosłe.

Lamy i alpaki, jak każde ze zwierząt hodowlanych, przyzwyczajają się do swoich opiekunów traktując ich po jakimś czasie jak członka stada. Należy jednak pamiętać, iż są to nadal obce nam zwierzęta, których nauka zachowań i biologii stale trwa.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 4.3 / 5. Liczba głosów 13

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!

```
{ "@context": "http://schema.org", "@type": "CreativeWorkSeries", "aggregateRating": { "@type": "AggregateRating", "bestRating": "5", "ratingCount": "13", "ratingValue": "4.3" }, "image": "https://www.agrofakt.pl/wp-content/uploads/2021/01/hodowla-alpal-i-lam-w-polsce-wyrozniajace.jpg", "name": "Lama to czy alpaka? – obce zwierzęta gospodarskie", "description": "Lama to czy alpaka? – obce zwierzęta gospodarskie"}
```